

Wetenschap&Onderzoek

Onderzoeksproject Future of Football

Hoe betrek je jongeren bij het besturen van sportorganisaties?

Jongeren zijn in Nederland en het buitenland relatief weinig actief in besturen van sportorganisaties. Dat is een probleem, want juist onder hen bevinden zich de toekomstige bestuurders van sportclubs. Maar hoe betrek je nou meer jongeren bij het besturen van je sportorganisatie?

DOOR RUTGER DE KWAASTENIET EN ANOUK GREEVEN (MULIER INSTITUUT)

In het Erasmus+-onderzoeksproject Future of Football (FoF) is een toolkit ontwikkeld die voetbal(supporters)organisaties helpt om jongeren te werven voor hun bestuurskringen. FoF is in 2023 van start gegaan. Het Mulier Instituut is onderzoekspartner van FoF.

Voor de ontwikkeling van de toolkit verzamelden we inzichten uit literatuur, praktijkvoorbeelden en ervaringen van jonge voetbalbestuurders. In dit artikel bespreken we de belangrijkste opbrengsten en gaan we in op wat Nederlandse sportorganisaties daarvan kunnen leren.

Belemmerende factoren

Een belangrijk doel van de toolkit is het wegnemen van belemmerende factoren die jongeren ervan weerhouden om toe te treden tot het bestuur van sportorganisaties. Inzicht in die barrières is daarom van belang.

Kennis en motivatie

Natuurlijk zijn er praktische barrières, zoals een gebrek aan tijd. Maar in de literatuur komt daarnaast naar voren dat jongeren vaak niet goed genoeg weten wat de mogelijkheden zijn om deel te nemen aan het besturen van sportorganisaties. Ook zien zij een bestuursfunctie bij een sportorganisatie vaak als overweldigend. Of juist als saai.

Een belangrijk gevolg hiervan is dat jongeren zich niet geroepen voelen of gemotiveerd zijn om op bestuursposities terecht te komen. Dit zorgt voor een passieve houding op dit gebied. Bovendien wordt er vandaag de dag veel van jongeren gevraagd en moeten zij veel, ook van zichzelf. Zij kunnen bestuurswerk daarbij ook als minder leuk of geschikt ervaren dan andere, minder structurele, organisatorische taken in sportorganisaties.

Niet serieus genomen

Factoren waar jongeren geen of weinig invloed op hebben, werken nog meer belemmerend. Zij krijgen vaak het gevoel niet serieus te worden genomen door

JONGEREN ZIJN SNELLER GENEIGD OM DEEL TE NEMEN AAN HET BESTUREN VAN SPORTORGANISATIES ALS ZIJ DAT ALS EEN MOGELIJKHEID ZIEN OM TE LEREN.

leden van het zittende bestuur van een sportorganisatie. Vaak zijn dat oudere mannen die (openlijk) twijfelen aan de competenties en potentie van jongeren. Dit beperkt de ambities van jongeren om een bestuursfunctie uit te oefenen. Onder andere door hun twijfels doen zittende bestuursleden over het algemeen (te) weinig moeite om jongeren te werven voor bestuursfuncties.

Natuurlijk zijn er in Nederland en andere landen wel degelijk jongeren actief in besturen van sportorganisaties. Maar zij ervaren dat hun ideeën regelmatig worden genegeerd of gebagatelliseerd. Daardoor vinden jongeren dat ze uiteindelijk (te) weinig invloed hebben op de koers van de sportorganisatie. Als die situatie aanhoudt, kan een belangrijk gevolg zijn dat zij hun bestuurstaken op een gegeven moment naast zich neerleggen.

Bevorderende factoren

Een ander belangrijk doel van de toolkit is het 'activeren' van factoren die bevorderen dat jongeren (sneller) toetreden tot de bestuurskringen van sportorganisaties.

Ondersteuning

Support is een veelgenoemde bevorderende factor. Hierbij gaat het erom dat zoveel mogelijk mensen in sportorganisaties de participatie van jongeren

Jongeren zijn sneller geneigd om deel te nemen aan het besturen van sportorganisaties als zij dat als een mogelijkheid zien om te leren

in bestuurskringen ondersteunen. Een relevante vraag voor sportorganisaties is in hoeverre zij die ondersteuning in de praktijk brengen.

Zij kunnen daar bijvoorbeeld inzicht in krijgen via de participatietool voor jeugd van het Kenniscentrum Sport & Bewegen (voorheen de Jeugd Participatieladder Sport). De tool is ook een hulpmiddel om een doel en strategie uit te stippelen voor het verhogen van de participatie van jeugd in het besturen en organiseren van sport.

Communicatie en toegankelijkheid

Daarnaast is communicatie is een belangrijke bevorderende factor. Voor sportorganisaties is het van belang om na te denken over hoe ze inclusief en duidelijk kunnen communiceren om jongeren te bereiken. Dit geldt voor sportorganisaties in algemene zin, maar ook voor de kaderkringen daarbinnen.

Ook toegankelijkheid doet ertoe als bevorderende factor. Als jongeren sportorganisaties en kaderkringen als toegankelijk ervaren, zullen zij zich daar sneller toe aangetrokken voelen. Hierbij is het van belang een veilige en verwelkomende (inclusieve) omgeving te creëren, waarin verschillende perspectieven worden aangemoedigd.

Mogelijkheid om te leren

Jongeren zijn sneller geneigd om deel te nemen aan het besturen van sportorganisaties als zij dat als een mogelijkheid zien om te leren. Daarom is het van belang dat sportorganisaties bestuurskringen presenteren als een betekenisvolle en positieve leeromgeving. Bijvoorbeeld door:

- jongeren ruimte te bieden om kritische en innovatieve ideeën in te brengen (via een jeugdcommissie);
- oudere bestuursleden als mentor aan te wijzen voor jongere bestuursleden (of – voor zover dat kan – jongere bestuursleden als mentor voor andere jongere bestuursleden);

Het idee dat relatief oude mannen zonder migratieachtergrond het meest geschikt zijn om sport te besturen, is diepgeworteld in de cultuur van veel sportorganisaties

- het besturen van sportorganisaties toe te spitsen op de vraagstukken die jongeren van belang vinden.

Juist dit laatste vergroot de kans dat jongeren zich actief betrokken voelen of eigenaarschap ervaren bij het besturen van sportorganisaties.

Lessen voor sportorganisaties

We noemden al verschillende relevante handvatten voor sportorganisaties. Maar de toolkit die we binnen FoF ontwikkelen, bevat meer relevante lessen die sportorganisaties in Nederland kunnen gebruiken.

Tussenstappen

Het is voor sportorganisaties relevant om na te denken over tussenstappen die jongeren kunnen zetten om uiteindelijk en geleidelijk in een bestuursfunctie terecht te komen. Voorbeelden daarvan zijn:

- een jongerenraad oprichten;
- standaard spreektijd voor jongeren inlassen op bestuursbijeenkomsten;
- op bestuursbijeenkomsten altijd aandacht besteden aan (oplossingen voor) vraagstukken die jongeren belangrijk vinden.

Op deze manier is het minder overweldigend voor jongeren om betrokken te zijn of raken bij het besturen van sportorganisaties.

Behoeften van jongeren

Het is relevant om te weten te komen wat jongeren van belang vinden bij het besturen van sportorganisaties. Hoe meer het besturen en de behoeften van jongeren op elkaar aansluiten, hoe groter de

kans dat jongeren betrokken willen zijn of worden bij de koers die sportorganisaties uitstippelen. Behoeften van jongeren zijn bijvoorbeeld dat zij invloed willen hebben op organisatieverandering en een netwerk op willen bouwen.

Jongeren betrekken bij sportorganisaties vanuit hun behoeften is niet alleen relevant vanuit bestuurlijk oogpunt. Zij kunnen immers ook vanuit andere organisatorische taken, of als reguliere leden die geen vrijwilligerswerk uitoefenen, een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van sportorganisaties.

Jongeren zijn niet één groep. Onder hen doen zich bijvoorbeeld verschillen voor wat betreft gender, sociale klasse en etniciteit, maar ook qua competitieve of recreatieve sportinstelling. Hun behoeften kun je in kaart brengen door periodiek gesprekken met een verscheidenheid aan jongeren aan te knopen.

Cultuurverandering

Het idee dat relatief oude mannen zonder migratieachtergrond het meest geschikt zijn om sport te besturen, is diepgeworteld in de cultuur van veel sportorganisaties. Cultuurverandering is nodig om meer jongeren te werven en te behouden voor de bestuurlijke kringen van die organisaties.

Stappen in deze richting kun je onder andere zetten door ruimte te creëren voor meiden (met verschillende sociale achtergronden) om samen te komen en zichzelf te vertegenwoordigen binnen sportorganisaties. En er vooral voor te zorgen dat zij zich gehoord voelen.

Als het op een zeker moment (door cultuurverandering) lukt om (meer) jongeren te werven en behouden voor bestuursfuncties, is het van belang dat sportorganisaties blijven reflecteren op of zij voldoen aan de behoeften van de jongeren. En om de meerwaarde van jongeren te benutten en hieruit lessen te trekken, om in het vervolg meer jongeren te werven en behouden voor bestuurswerk.

Tot slot: individuele en collectieve voordelen

Sportorganisaties in Nederland kunnen de inzichten uit het FoF-project ongetwijfeld benutten om (meer) jongeren te werven en behouden voor hun bestuurskringen. Dat brengt voor beide partijen voordelen met zich mee.

Jongeren ontwikkelen probleemoplossende en communicatieve vaardigheden en leren (meer) verantwoordelijkheid te dragen. Maar ook sportorganisaties hebben baat bij meer jongeren in bestuurskringen. Vooral omdat jongeren verfrissende en innovatieve ideeën met zich meebrengen over de toekomst van sportorganisaties. Juist dat doet ertoe, want jongeren zijn de sportbestuurders van de toekomst. ●

Rutger de Kwaasteniet en Anouk Greeven zijn onderzoekers bij het Mulier Instituut. Hun onderzoekswerk is onder meer gericht op diversiteit en inclusie in sport(organisaties). De onderzoeksrapporten over Future of Football zijn te downloaden via de website van het Mulier Instituut (<https://www.mulierinstituut.nl/>).